

Esipuhe

Tässä Ortodoksian julkaisussa pureudutaan kansallisuuden ja kielen kysymyksiin ortodoksisen kirkon ja kulttuurin kontekstissa. Teeman taustalla on Suomen ortodoksisessa kirkossa vuonna 2018 vietettävä juhlavuosi. Sata vuotta sitten, syksyllä 1918, käynnistyi Sortavalassa suomenkielinen pappiskoulutus, ja marraskuun 26. päivänä 1918 tasavallan hallitus antoi asetuksen Suomen kreikkalaiskatolisesta kirkkokunnasta. Nämä ratkaisut edesauttoivat ortodoksisen kirkon kansallistamispyrkimyksiä eli yrityksiä suomalaistaa kirkollinen kulttuuri ajan hengessä ja yhteiskunnan yhtenäistävässä paineessa. Ortodoksian tavoitteena on avata tuoreita näkökulmia niin kansallisuuteen ja kieleen yleensä kuin Suomen ortodoksisen kirkonkin menneisyyteen ja sen tulkintoihin. Kirkko on kulkenut pitkän matkan. Nyt on hyvä ja tarpeen tutkia kulunutta vuosisataa uusin näkökulmin, kriittisyyttäkään kaihtamatta.

Tässä numerossa kansallisuuden ja kielen monisäikeisiä yhteyksiä puivat artikkeleissaan joulukuussa 2017 Itä-Suomen yliopistossa väitellyt pastori Timo Hirvonen sekä systemaattisen teologian ja patristiikan professori Serafim Seppälä. Timo Hirvonen selvittää tutkimuksessaan kieleen liitetyjä merkityksiä suomalaiskansallinen kirkon synnytysvaiheissa. Serafim Seppälä tarkastelee kristinuskon ja nationalismin yhteyttä armenialaisen varhaisen kristillisen historiankirjoituksen valossa. Artikkelien lisäksi Ortodoksia julkaisee entiseen tapaan katsausartikkeleita, tutkimusesittelyjä ja kirja-arvioita.

Kirkon satavuotisjuhlan aiheisiin paneuduttiin Itä-Suomen yliopistolla 20.4.2018 järjestetyssä ortodoksisen kirkkokunnan asetuksen ja pappiskoulutuksen juhlaseminaarissa *1918 ja ortodoksit*. Ortodoksia julkaisee siinä pidetystä esitelmistä kolme sekä seminaarin päätteeksi käydyn paneelikeskustelun. Juhlaseminaari osoitti, mitä annettavaa tieteellisellä tutkimuksella on parhaimmillaan kirkollisen itseymmärryksen pohdinnalle. Tapahtuma kokosi Joensuuhun suuren joukon yleisöä. Sen järjestivät yhteistyössä Itä-Suomen yliopiston teologian osasto, Kuopion ja Karjalan hiippakunta, Karjalan Teologinen Seura sekä Euroopan Unionin rahoittama Joensuun kaupungin Vetovoimaa ortodoksisesta kulttuurista -hanke.

Ortodoksia on ottanut julkaisuna merkittäviä askeleita eteenpäin. Vuonna 2016 se alkoi noudattaa tieteellisissä julkaisuissa yleisesti käytettyä vertaisarviointia. Kaksi toimituksen ulkopuolista asiantuntijaa antaa lausunnon jokaisesta julkaistavaksi tarjotusta tutkimusartikkelista. Lausuntojen pe-

rusteella toimitus tekee päätöksen julkaisemisesta ja esittää tarvittaessa teksteihin muutoksia.

Ortodoksian vertaisarviointikäytäntö noudattaa hyvää tiedekustantamisen käytäntöä ja edistää laadunarvioinnin läpinäkyvyyttä. Tästä osoituksena Ortodoksialle on vuonna 2018 myönnetty oikeus käyttää Tieteellisten seurain valtuuskunnan vertaisarviointitunnusta. Tunnusta käytetään tästä numerosta alkaen Ortodoksiassa julkaistavien vertaisarvioitujen tutkimusartikkelien yhteydessä. Tunnus ilmaisee lukijoille, mitkä kirjoitukset ovat vertaisarvioituja. Katsaukset, puheenvuorot, tutkimusesittelyt, kirja-arvostelut ja muut kirjoitukset arvioidaan toimituksen kesken eikä niihin sovelleta tieteellistä arviointikäytäntöä. Ortodoksia toimii edelleen ortodoksisuutta, ortodoksista teologiaa ja ortodoksista kirkkoa koskevien ajankohtaisten asioiden kansallisena foorumina, jossa julkaistaan myös muita kuin tieteellisiä tekstejä.

Lisäksi Ortodoksia kuuluu suomalaisen tieteellisen julkaisutoiminnan laadunarviointia tukevaan luokitusjärjestelmään, Julkaisufoorumiin. Numerosta 58 alkaen perustasolle (1) luokiteltuna se on aiempaa konkreettisemmin osa suomalaista tieteellisen julkaisemisen kenttää. Olemme iloisia siitä, että Ortodoksiassa julkaistut vertaisarvioidut artikkelit tuottavat vastaisuudessa kirjoittajilleen akateemista meriittiä. Julkaisufoorumin toiminta- ja arviointiperusteluihin voi tutustua osoitteessa: <http://www.julkaisufoorumi.fi/>.

Pääseminen Julkaisufoorumin luokitukseen on seurausta määrätietoisesta työstä. Ortodoksia on vuosikymmenien ajan julkaissut ortodoksisuutta käsitteleviä korkeatasoisia artikkeleita. Lehden toimituskuntaan on kuulunut akateemisesti koulutettuja tutkijoita ja yhteydet yliopistoon ovat olleet kiinteät.

Lukijoille kenties näkyvin muutos koskee artikkelien viittausjärjestelmää. Tekstien lopussa olevien loppuviitteiden sijaan olemme siirtyneet käyttämään alaviitteitä. Toivomme, että uusi viittauskäytäntö on aiempaa lukijaystävällisempi. Lukijoita palvelee myös julkaisun saavutettavuus painetun kirjan rinnalla Ortodoksian verkkosivulla, <http://www.ortodoksia.fi>. Tulevaisuuden haasteena on julkaista verkossa myös aikaisempien vuosikymmenten numeroita.

Maria Takala-Roszczenko
Toimituskunnan puheenjohtaja

Pekka Metso
Päätoimittaja